

Schriftelijke vragen wijktoezichthouders Behoorlijk Bestuur v Den Helder & Julianadorp

Den Helder, 27 augustus 2023

Geacht college,

Wij hebben het hier over het wijktoezichthouders project, wat een vrijwilligersproject betreft, opgetuigd door de gemeente Den Helder en Woningstichting, als zijnde een sociaal-maatschappelijk project, de volgende opmerkingen/vragen voor u:

In een artikel d.d. 24-08-2023 over de Buurtpreventieapp en de wijktoezichthouders op Regio Noordkop stond onderstaande tekst.

Sinds 2011 zetten op verschillende plekken in Den Helder en Julianadorp inwoners zich in als wijktoezichthouders, eerst op volledig vrijwillige basis. Hun voornaamste taak is het signaleren van problemen en meldingen over de openbare ruimte, bijvoorbeeld kapotte verlichting of gemeentelijke eigendommen, overlast en zwerfvuil. Hoewel een deel van de wijktoezichthouders niet te beroerd is de handen uit de mouwen te steken en kleine hoeveelheden afval zelf op te ruimen, is het in beginsel de gemeente die hiervoor eindverantwoordelijk is. Sinds 2013 krijgt een aantal toezichthouders op basis van de toen geldende richtlijnen een kleine maandelijkse vergoeding van € 125,- per maand. Dat blijft zo, laat de gemeente desgevraagd weten.

Deze tekst is als reactie vanuit de gemeente aan de media verstrekt.

Dit project is een initiatief van Woningstichting en de gemeente, zoals valt te lezen in de tekst hierboven.

1. Alhoewel de toezichthouders sinds 2013 een vergoeding krijgen is deze vergoeding nooit met de jaarlijkse indexatie meegegaan, bent u het met ons eens, dat zeker gezien het feit dat het vrijwilligs werk en taken niet evenredig worden vergoed t.a.v. de huidige maatstaf, een verhoging naar deze huidige maatstaf meer recht zou doen dan de €125,- per maand die zij nu krijgen?

Zo ja, wanneer gaat u deze onevenredigheid recht trekken?

Zo nee, waarom niet?

Enkele weken geleden moesten de vrijwilligers, waarvan sommigen al 11 á 13 jaar bij het toezichthoudersproject betrokken zijn, een *overeenkomst tekenen, wat overigens tot op heden niet door alle vrijwilligers is gedaan. In deze overeenkomst staan taken beschreven zoals dat de vrijwilliger 2 uur per dag 5 dagen per week zichtbaar in de wijk moet zijn in een jas met logo en wel in de hun toegewezen straten en plekken zwerfvuil moet rapen.*

2. Anders dan de cursief geschreven tekst hierboven waarin wordt gesteld dat de *'voornaamste taak van de vrijwilliger inhoudt, het signaleren van problemen en meldingen over de openbare ruimte, bijvoorbeeld kapotte verlichting of gemeentelijke eigendommen, overlast en zwerfvuil. Hoewel een deel van de wijktoezichthouders niet te beroerd is de handen uit de mouwen te steken en kleine hoeveelheden afval zelf op te ruimen, is het in beginsel de gemeente die hiervoor eindverantwoordelijk is'*.

Is in de bijeenkomst van 17 augustus aan de vrijwilligers medegedeeld dat de toezichthouders ploeg moet worden beschouwd als een **zwerfvuilploeg** en niet meer dan dat, er mag nog wel worden gemeld wat zij zien, maar zij mogen tijdens de verplichte 2 uur per dag niet meer over straat zonder zwerfvuil te ruimen, dus altijd met zak/kar en prikstok. De **hoofdtak** bestaat uit het verwijderen van zwerfvuil.

3. Hoe verhoudt deze verplicht gestelde overeenkomst zich ten opzichte van de toezichthouders die een UWV-uitkering hebben of sommige die zelfs (gedeeltelijk) afgekeurd zijn?
Lopen zij nu door het tekenen van deze verkapte arbeidsovereenkomst risico om hun uitkering (deels) kwijt te raken?
4. Bent u het met onze fractie eens dat door het verplicht stellen van deze overeenkomst de vrijwillige basis feitelijk ophoudt te bestaan, aangezien de toezichthouders opdrachten moeten uitvoeren en zij daarvoor moeten tekenen?
5. Door sommige vrijwilligers, die verder geen uitzicht hebben op een betaalde baan en enige financiële vooruitgang, wordt de €125,- per maand uiteraard nu als pressiemiddel ervaren, helemaal in deze moeilijke tijden van inflatie. Teken je namelijk het contract niet en ga je niet 2 uur per dag zwerfvuil rapen word je uit het toezichthouders-project gegooid.
Bent u het met ons eens dat deze ontwikkeling desastreus is voor het voortbestaan van de groep toezichthouders?

Onderbouw uw beantwoording

6. Terwijl voorheen de vrijwilligers hun rondes deden en werkten naar eigen inzicht, talenten ontwikkelden en er zelfs mooie projecten zijn ontstaan uit dit toezichthouders-project, zullen zij nu slechts en enkel als vuilruimers ingezet worden. Bent u het met ons eens dat dit nooit de opzet is geweest van deze groep toezichthouders?
7. Er zijn momenteel toezichthouders die niet zullen tekenen, eruit stappen of er uitgezet zijn/worden, omdat zij de vrijwilligheid niet meer voelen, gecontroleerd gaan worden, of zelfs hun taken zoals het snoeien van bomen en een speelplein schoon heel en veilig houden niet meer onder de taak van toezichthouder vallen omdat die als hoofdtak zwerfvuil ruimen heeft. Bent u het met ons eens dat er hiermee een neerwaartse spiraal is gecreëerd, waarvan de wijk, buurten en de toezichthouders de dupe zullen zijn?
8. Binnen onze gemeente zijn er diverse partijen belast met de wijken schoon heel en veilig te houden, waaronder React, HVC, Reclassering etc. Door het inzetten van de wijktoezichthouders in dit werkveld ontstaat er volgens onze fractie een scheve situatie welke neerkomt op broodroof.
Bent u het hierin met ons eens?
Zo ja, wat gaat u hierop ondernemen?
Zo nee, waarom niet?
9. Wij hebben het vermoeden dat u niet of onvoldoende op de hoogte bent van de gedwongen transitie van de wijktoezichthouders groep in Stad Binnen de Linie, welke altijd een ander karakter heeft gehad dan de groep in Nieuw den Helder.
Klopt deze indruk?

10. De wijktoezichthouders in de groep van Stad Binnen de Linie hebben in het verleden bewust gekozen voor de opzet en werkwijze van deze groep, omdat zij zich niet konden vinden in de werkwijze van de groep in Nieuw Den Helder. Nu deze groep gedwongen wordt te transformeren naar een werkwijze waar zij niet achter staan is er veel stress en onrust ontstaan.
Bent u van deze onrust op de hoogte gesteld?
zo ja, wat gaat u hieraan doen?
11. Staat u nu u op de hoogte bent van deze onrust en opgelegde verplichte transitie, achter deze handelswijze?
12. Bent u het met ons eens dat deze handelswijze niet een correcte/respectvolle manier is om met vrijwilligers om te gaan?
13. Bent u op de hoogte dat wanneer zij niet tekenen en akkoord gaan met deze werkwijze zij uit het project zijn gezet of worden gezet?
Wat vindt u van deze handelswijze?
14. Hoe staat u in deze handelswijze met vrijwilligers die 11 tot 13 jaar hun steentje bijdragen voor een leefbare buurt?
15. Hoe verhoudt deze opstelling zich ten opzichte van uw wens in kwetsbare buurten de leefbaarheid te verbeteren?
16. Hoe staat u erin dat de vrijwilligers voortaan gecontroleerd worden en zij elkaar ook mogen corrigeren/controleren?
17. Bent u het met ons eens dat deze werkwijze juist verdeeldheid en onrust creëert in de buurten/wijk en onder de groep toezichthouders?
18. Bent u bereid om deze opgelegde en gedwongen transitie naar een zwerfvuilploeg terug te draaien en alles de laten zoals het ruim 10 jaar naar volle tevredenheid is?
Zo nee, waarom niet?

Fractie van Behoorlijk Bestuur v Den Helder en Julianadorp
Marcel Karhof